

روزنامه سیاسی،اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول : مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴۰ ۸۸۹۳۶۷۰ • نمابر:۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۵۴۰۱۹۸۰۵ • ۴۴۰۱۹۸۰۵ تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: مصمیم

شترت روزنامه

شنبه ۱۵ آذر ۱۴۰۴ • ۱۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۷ • ۶ دسامبر ۲۰۲۵ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۲۷۲ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۱:۵۵ • اذان مغرب ۱۷:۱۱ • اذان صبح فردا ۵:۳۱ • طلوع آفتاب ۷:۰۱

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

چرا خودروهای ایرانی نو سهمیه بنزین یارانه‌ای ندارند؟

هماوردی مردم و خودروسازان

پویا نعمت‌اللهی

روزنامه‌نگار

شهروند بینوای ایرانی هم چاره‌ای جز انتخاب از بین خودروهای تولیدی این صنعت ندارد و درحالی‌که به اندازه همان خودروی خارجی پول می‌دهد اما فقط یک خودروی داخلی پرمصرف نصیبش می‌شود. این خصیصه را می‌توان به طیف اعظم خودروهای تولید داخل منتسب کرد. خودروی حتی دست‌دوم خارجی به نظر می‌رسد خیلی کمتر از این خودروهای صفر کیلومتر بنزین مصرف می‌کند. جالب آنجاست‌که زور هیچ وزارتخانه و مقام و وزیر و وکیل هم به این صنعت نمی‌رسد، کمااینکه به ضرس قاطع در تمام این سال‌ها حافظان منافع‌ی در دستگاه‌های گوناگون و نظام‌های تصمیم‌گیری برای خودشان منتصب و منتسب کرده‌اند.

پرسش این است که در همه این سال‌ها چرا صنعت مذکور دست به یک خانه‌تکانی اساسی (حداقل از نظر وضعیت مصرف سوخت) نزده است؟ پاسخ این است که وقتی بنزین یارانه‌ای در کار باشد، آنگاه میزان مصرف یک خودرو صرفا در اولویت‌های اول و مهم قرار نخواهد داشت. این در حالی است که همواره خودروسازان به آمار تولید خودروهای پرمصرف خود افتخار کرده و ایرانیان را مجبور و وادار به انتخاب از بین همان‌ها کرده‌اند. از سوی دیگر، وزارت نفت را در برابر «آپورای» بنزین قرار داده‌اند. آپوریا به معنای مسائل سخت و دشوار و بدون گذرگاه است.

سبز خوانی

همسایه‌ها یاری کنید می‌خواهیم «هواداری» کنیم

سعید نبی

مستندساز

کشورهای توسعه‌یافته، از سال‌ها قبل با رعایت سه فصل مشترک، داده خام، قانون شفاف و نظارت مستقل در اتاق‌های شیشه‌ای، اصل را بر شفافیت داده نهاده و «مدیریت سلامت شهری» را در اولویت گذاشته‌اند. یعنی بحران آلودگی هو‌ا را نه وضعیت کوتاه‌مدت دیدند و نه گذرا و نه اتفاقی؛ آن را یک «پدیمی غیرعقونی» دانسته‌اند که از سوخت، سیاست‌گذاری، نظارت و حکمرانی نشئت می‌گیرد. زاین، از دهه ۶۰ میلادی، مرزهای امنیت داده را شکست و آن را در اختیار عموم گذاشت و به دنیا نشان داد «سلامت مردم» شاخص اصلی عملکرد دولت است، نه آمار تولید سوخت یا برق.

بریتانیا از دهه ۵۰ که با مه‌دود کشنده روبه‌رو شد، قانون را اجرا کرد و با استانداردسازی سوخت و شفافیت داده‌ها سبب بهبود کیفیت هوا شد.

در ایران داده‌های بنزین و مازوت شفاف نیست. برای خودگفایی در تولید

بنزین پتروشیمی جشن برگزار می‌شود، سپس سرطان‌زا خوانده می‌شود و در ادامه برخی آن را راست‌انداز دانسته‌و در همان دوران وزیری آن را آلاینده خطاب می‌کنند. در سوخت مازوت هم همین‌طور.

شینا انصاری که در سال‌های گذشته مدیر کل محیط زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران بوده و درباره مصرف «مازوت» در برخی پالایشگاه و کارخانه‌ها هشدار داده بود، یادآوری کرد سازمان حفاظت محیط زیست با

تکلیف قانونی می‌تواند علیه واحدهای صنعتی متخلف در مسئله آلودگی هوا «اعلام جرم» کند. و امروز افکار عمومی می‌گویند: بسم‌الله! این شما و این هم سازمان بی‌بی‌سی؛ تنسویا یاماکامی که پیش‌تر به قتل شینزو آبه، نخست‌وزیر پیشین ژاپن، اعتراف کرده بود، در دادگاه گفت نسبت به همسر آبه، «عمیقاً متأسف» است. او در دادگاه گفت: «سه سال و نیم خانواده را در رنج گذاشتم.. هیچ توجیهی ندارم.» یاماکامی با استفاده از یک سلاح دست‌ساز، شینزو آبه را در جریان یک گردهمایی انتخاباتی در شهر نارا در غرب ژاپن در تاریخ هشتم جولای ۲۰۲۲ هدف قرار داد. آبه همان روز در بیمارستان جان باخت.

رقصنده ابری، نام رنگی است که برای سال ۲۰۲۶ انتخاب شده است. روشن‌ترین، آرام‌ترین و طبیعی‌ترین سفیدی که قابل تصور باشد. از سال ۱۹۹۹ تیم کارشناسان پنتون هر سال رنگی را انتخاب می‌کنند و حالا برای جهانی‌که زندگی روزمره در آن بیش از هر زمان در تسخیر فناوری است، این رنگ را انتخاب کرده‌اند تا نمادی برای بازگشت به تأمل و بازیابی سکوت در میان شتاب گزونی جمعی باشد. هرچند این انتخاب با اعتراض‌هایی همراه شده و برخی به طنز پرسیده‌اند آیا سفید هم رنگ محسوب می‌شود؟

یک رنگ

طنزخوانی

محصولات متنوع بحران پایه

آردین سیار سرج

– نمی‌دونیم بیایم بیرون یا نایم بیرون. + چطور؟ – بیایم بیرون آلودگی و آتفلوانزرا بغلمون می‌کنن، بمونیم خونه فقر و بی‌پولی. + کاش فقط بغلمون می‌کردن. – شما دستگاه تصفیه هوا خریدید؟ + ما هنوز داریم دو دو تا چهار تا می‌کنیم که پمپ آب بخیرم یا نه. – متأسفانه از بحران‌ها عقیدب. + بحران همیشه یک قدم جلوتر از ماست. – می‌گم، بنزیم تو کار تولید محصولات بحرانی؟ همه‌اش سوده.

+ چی بنزیم؟ + پمپ آب و دستگاه تصفیه هوا که هیچی. + اونا تا الان حتما مافیای خودشونو پیدا کردن. – برای فرونشست محصولی نیست؟ + فکر نکنم. – ایول. چتر نجات معکوس تولید می‌کنیم، چشم بازارو درمیاریم. + چتر نجات معکوس چیه؟ – فکر کن یک‌ی داره راه می‌ره، یهو زمین دچار فرونشست می‌شه. شخص مدنظر چتر نجات ما رو که از قبل بسته، معکوس می‌کشه میاد بالا. + ول کن آقا. کی مجبورت کرده کار اقتصادی بکنی؟ – بالاخره به جا آدم باید خودشو بکشه بالا.

+ فعلا سفت بگیر نیفته پایین. – آدم باید شجاعت داشته باشه. + از صد تا شجاع ۹۰ تاش عقل نداره. – گفتی ۹۰ و شجاع و عقل یاد فوتبال افتاد؛ از فوتبال چه خبر؟ + نمی‌دونم. من کلا جام جهانی رو تحریم کردم. – برای همین ترفتی مراسم قرعه‌کشی؟ + دقیقا.

– اینکه دعوت نبودی تأثیری نداشت؟ + نه. – کار خوبی کردی. کارشناسان هم می‌کن ترجیحا فعلا از خونه بیرون نرید. + آدم این روزا خیلی باید مراقب خودش باشه. – برای همین چند وقتیه مطالب این ستون بی‌مزه شده؟ + چاره‌ای نیست. حساسیت‌ها بالا رفته. – حساسیت فصلیه. + شایدم سالی. + امیدوارم قرنی نباشه. + موافقم. – چی‌کار کنیم؟ + بشینیم بینیم بحران بعدی چیه، خودمونو باهاش تطبیق بدیم.

خبرخوانی

«تفاله»؛ کلمه‌سال اکونومیست

انتخاب اکونومیست برای سال ۲۰۲۵ کلمه «slop» (تفاله) است. این کلمه، اگر نه در کل سال، حداقل در بخش زیادی از آن کارآمد بوده است. اکونومیست می‌نویسد این کلمه، کلمه جدیدی نیست، اما به روشی جدید استفاده می‌شود وتاکید می‌کند انتخاب این کلمه با انتشار Sora که می‌تواند براساس یک دستور ویدئو بسازد، تقویت شد. همان اصطلاحی که در سال‌های اولیه ظهور هوش مصنوعی مولد بر زبان رانده می‌شد و اکنون همه‌جا هست: «slop». این کلمه به‌هیچ‌وجه جدید نیست؛ اولین استناد به آن در فرهنگ لغت انگلیسی از قرن پانزدهم است. معنای آن چیزی است که از گل و لای، از مایعی رقیق که به عنوان غذای بی‌ارزش استفاده می‌شود، به هر نوع تم‌مانده غذا، به مزخرف یا زباله تبدیل شده است. یک سؤال مربوط به سلامت در گوگل وارد کنید و ببینید چند جواب برتر، حاصل از صفحات وب کاملاً جدیدی هستند که با نثر هوش مصنوعی نوشته شده‌اند.

شبکه‌خوانی

کشتی یونانی تکه‌تکه شد

کیسو ففغوری؛ تصاویر عرشه تکه‌تگ‌شده کشتی یونانی در کیش، تأسف و درد عمیق بسیاری را به همراه داشته است. حدود چند هفته پیش، رسانه‌ها از شکستن این کشتی گزارش داده بودند. اما با انتشار این تصاویر به نظر می‌رسد فاجعه ازبین‌رفتن این میراث چندده‌ساله عمیق‌تر احساس می‌شود.

حالا دیگر می‌توان باور کرد که «کشتی یونانی» دیگر نیست؛ گردشگران کیش دیگر قرار نیست برای تماشای طلوع و غروب خورشید به نزدیکی آن بروند و تصویر خود را با کشتی و زیبایی صحنه ثبت کنند. حالا و پس از دیدن تصاویر عرشه تکه‌تکه‌شده کشتی یونانی، نه‌فقط یک کشتی، بلکه بخشی از حافظه جمعی ساکنان و گردشگران کیش از بین رفته است. به‌تدریج شاهد فروپاشی باقی‌مانده بدنه هم خواهیم بود و طی ماه‌های آینده تکه‌های دیگر کشتی نیز از بین خواهند رفت. این تصاویر یک «حادثه طبیعی» نیست؛ نتیجه تأخیر، بی‌برنامگی، بی‌توجهی و عدم مدیریت است.

سال‌هاست که بیان می‌شود این کشتی در برابر باد، نمک و موج در حال فروپاشی است. اینکه چرا نه سازه نگه‌دارنده‌ای نصب شد، نه پایش حرفه‌ای و منظم انجام گرفت و نه هیچ برنامه‌ای برای نجات «آنچه هنوز باقی مانده بود» تدوین شد؛ پرسش‌هایی است که احتمالا هرگز هیچ‌یک از مسئولان به آن جواب نخواهند داد.

می‌توانستیم مانند دیگر نقاط جهان بدنه کشتی را مراقبت کنیم؛ با حداقل قطعات سالم را برداریم و بخش‌های قابل حفاظت را در موزه یا مکانی نگهداری کنیم اما تنها کاری که انجام شد، نگاه‌کردن بود. آن‌قدر نگاه کردند و آن‌قدر بی‌توجهی شد تا یک کشتی تبدیل به انبوه فلز زنگ‌زده و ازهم‌پاشیده شد. در نرؤز در یکی از موزه‌های آن تکه‌هایی از یک کشتی بازمانده قرن‌های قبل، تبدیل به یک کشتی کامل شده است. کشتی داخل موزه فضای زیادی را گرفته و تماشاگران از کنارش بی‌الا می‌روند و آثاری که طی سال‌ها از آب‌های این کشور کشف شده مشاهده می‌کنند. بخش‌های سالم کشتی یونانی نیز می‌شد به یک موزه برده شود یا تبدیل به یک موزه شود. امیدوارانه می‌توان منتظر ماند که همین تکه‌های رهاشده در آب یا آن بخش اندک و شاید سالم‌مانده آن حفظ شود، در جایی، در موزه‌ای نگهداری شود و روایت این ۶۰ سال به‌آسانی از خاطره جمعی ما حذف نشود. هرچند این تردید وجود دارد که این یادگار گذشته حتی در فهرست آثار ملی ثبت نشده، چه برسد به اینکه نگهداری و مراقبت شود.

پیشنهادخوانی

رهگشایی رونمایی می‌شود

امروز شنبه ساعت ۱۷ رونمایی کتاب «رهگشایی: زندگی من در علم» نوشته کاتالین کاریکو (برنده جایزه نوبل) در شهر کتاب مرکزی با حضور سفیر مجارستان برگزار می‌شود.

این کتاب در نشر اِگر با ترجمه اسماعیل یزدانپور به‌تازگی منتشر شده و قرار است امروز ساعت ۱۷ در شهر کتاب مرکزی با حضور «گیولا پتو»، سفیر مجارستان، «غلامحسین مروستی»، جراح و جمعی از اهالی فرهنگ رونمایی شود.

این کتاب زندگی‌نامه «کاتالین کاریک»، برنده جایزه نوبل است؛ دختر یک قصاب در شهری کوچک در مجارستان دوران کمونیستی که با سخت‌کوشی توانست به یکی از دانشمندان برجسته تبدیل شود و تحقیقاتش پایه واکسن کرونای شرکت بیون‌تک شد.

می‌توان این کتاب را از الهام‌بخش‌ترین آثار برای دختران جوان و زنان دانست؛ کتابی که در آن نویسنده -دانشمند مجار- داستان زندگی پرفرازونشیب، متواضعانه و متصفانه خود را از مسیری که پشت سر گذرانده است، روایت می‌کند. مسیری که از اتفاقی کوچک در مجارستان به افتخارات بزرگ علمی می‌رسد. راهی که در آن موانع بزرگی همچون فقر، تبعیض جنسیتی، جنگ، دشواری مدیریت نقش مادری و پژوهشگری، استبداد، سرطان و بی‌عدالتی و نژادپرستی را پشت سر گذاشته است.

